

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach . . .	2,65 "
Na poczte, już z odnośzeniem . . .	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 "
Na poczte już z odnośzeniem . . .	8,67 "
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — części kwoty abonamentowej. —	

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr.
w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm.
3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale
redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek: Hermenegilda
Wtorek: Walerjana i Justyna

CHOJNICE, wtorek dnia 14. kwietnia 1931 r.

Słońca wschód 4 46 zachód 18.28
Księżycy wschód 4 11 zach. 13.52

Więści o krótkiej treści

Nowy gabinet japoński

ma utworzyć hrabia Wakatski po ustąpieniu gabinetu Hamaguczi.

Rekord lotników angielskich

London, 13. kwietnia. Lotnicy angielscy odbyli wczoraj rekordowy lot z Anglii do Berlina i z powrotem. Wzlecieli oni na lotnisku Heston (Middlesex) o godz. 6,15 rano i wylądowali po 5 godzinach w Berlinie. Po półtoragodzinnym wypoczynku odlecieli z Berlina i przybyli do Heston o godz. 18,12. Lot trwał 10 godzin 28 minut.

Proces przeciwko mordercy dyseldorfskiemu

Berlin, 13. kwietnia. Przed dyseldorfskim sądem przysięgłych rozpoczął się dzisiaj proces przeciwko osławionemu mordercy Kuertenowi, oskarżonemu o dokonanie 9 mordów i o 7 usiłowanych zbrodni.

Proces odbywa się w policyjnej hali gimnastycznej. — Przybyło 70 przedstawicieli prasy. 30 nie znalazło miejsca.

Katastrofa kolejowa w Kanadzie

London, 13. kwietnia. Wczoraj wykoleił się pod Edson w pobliżu Edmonton (Alberta) pociąg osobowy. Kilka wagonów spadło z nasypu. 29 pasażerów zostało zranionych w tym 7 ciężko.

Powrót Zeppelina

Berlin, 13. kwietnia. Dzisiaj przed południem wylądował w Friedrichshafen sterowiec „Hr. Zeppelin“ po szczęśliwym dokonaniu lotu do Egiptu i Palestyny.

Angielski następca tronu i jego brat

opuścili w poniedziałek rano Rio de Janeiro i wyruszyli drogą powietrzną do Anglii.

Król angielski zachorował

w tych dniach ma się jednak już — według biuletynu dzisiejszego znacznie lepiej.

Pielgrzymi polscy u Ojca św.

Rzym. — Ojciec św. przyjął ks. Biskupa łódzkiego oraz grupę pielgrzymów polskich, do których wygłosił krótkie ojcowskie przemówienie.

125 ofiar porwała burza

W czasie wielkiej burzy u południowo zachodnich wybrzeży Korei zatono z górą 100 łodzi rybackich. 125 rybaków straciło życie.

Lotnicy polscy wracają Afryki

Lotnicy polscy, odbywający lot dokoła Afryki znajdują się już w drodze powrotnej do Polski. Kpt. Skarżwiński i por. Markiewicz wylądowali w Casablance w Marokku.

Przylot lotników do Warszawy spodziewany jest za 7 dni.

Rewolucja w Portugalji

Madryt, 13. kwietnia. W Portugalji zbuntowały się różne pułki pograniczne, m. in. także lotnicy. Ściągnięto wojska rządowe do Barreira i Caldas de Rainha. W Oporto w sobotę i w niedzielę odbyły się manifestacje antyrządowe. Wojska patrolują po ulicach wszystkich większych miast.

Znany lotnik Aragoa odwiedził szereg miast, agitując przeciwko rządowi. Komendant lotniska w Amadora, który otrzymał był rozkaz aresztowania Aragoa, połączył się z nim i odbywa dalsze wizyty razem z nim.

Rząd rewolucyjny

Madryt, 13. kwietnia. Organ powstańców na Maderze ogłasza listę gabinetu rewolucyjnego z pułkownikiem Preiria na czele. Dowódcą wojsk powstańczych jest pułkownik Mendes de Reis.

Kolonje przyłączają się do rewolucji

London, 13. kwietnia. Garnizony, kolonji portugalskiej Angola na zachodnim wybrzeżu afryki

przyłączyły się do ruchu powstańczego, jak donosi „Morning Post“.

Madryt. Z powodu faktycznej cenzury, jaką wprowadził rząd portugalski, wiadomości z Lizbony nadchodzą dość skąpo. Pewne jest, że rząd portugalski zarządził blokadę nad Azorami, ażeby wygłodzić powstańców. Równocześnie zaś posłał kilka okrętów wojennych dla stłumienia powstania. Rząd jest dalej zdecydowany drakańskimi środkami stłumić powstanie i dlatego zawiesił konstytucję na wyspach i ogłosił stan oblężenia. Wreszcie rząd portugalski rozwiązał wszystkie formacje wojskowe, znajdujące się na wyspach Azorskich, uznając je odtąd za organizacje nielegalne. W urzędowych telegramach rząd twierdzi, że powstanie będzie stłumione w najbliższym czasie. Natomiast słychać, że powstańcy wystąpi z Madrytu do Ligi Narodów iskrowy telegram, w którym zawiadamiają, iż prowizoryczną stolicą Portugalji jest teraz Funchal. Zdaje się również, że eskadry samolotów stoją po stronie rewolucjonistów.

Zwycięstwo republikańsko socjalistyczne w wyborach gminnych w Hiszpanji

Parыз, 13. kwietnia. W Hiszpanji odbyły się w niedzielę wybory do rad gminnych. Uważano je w całym kraju za najważniejsze wybory od czasu wprowadzenia wyborów tych w r. 1889, gdyż miały one dać obraz nastrojów w Hiszpanji po obaleniu dyktatury Primo de Riveri, zaprowadzonej w r. 1923. Poza drobnymi zajściami w stolicy przebieg wyborów był naogół spokojny. W niektórych lokalach wyborczych w Madrycie monarchiści usiłowali kupować głosy po 25 pesetów, co spowodowało bójki. W Santander zraniono 3 osoby.

Według znanych dotąd wyników wybory przyniosły niebywałe zwycięstwo koalicji republikańsko - socjalistycznej. W 47 z 50 stolic prowincjonalnych włącznie z Madrytem zwyciężyła koalicja antymonarchistyczna. Monarchiści uzyskali większość w Burgos, Avila i Cadiz. — W Madrycie koalicja zdobyła 30, monarchiści zyskali tylko 20 mandatów.

Na głównych punktach stolicy skoncentrowano wojsko wobec ujawniającego się na ulicach ruchu demonstracyjnego.

Monarchiści zwyciężyli na wsiach

Madryt, 13. kwietnia. W miastach, jak już donoszono, zwyciężyła koalicja republikańsko - socjalistyczna. W Madrycie zyskała ona 3 razy tyle głosów, co monarchiści. W Bilbao i w Allicante wszystkie mandaty zdobyła koalicja antyrządowa. Natomiast na wsi większość uzyskali monarchiści, tak, że ponad trzy piąte wszystkich mandatów znajdują się w ich posiadaniu.

O sytuacji w Hiszpanji

wypowiedzieli się wobec przedstawicieli prasy zagranicznej członkowie gabinetu. Premier Aznar oświadczył, że położenie jest trudne, ale rząd zachowuje spokój. Minister spraw zagranicznych hr Romanones zaznacza, że wyniki wyborów są godne ubolewania i że nie mogły wypaść dla rządu gorzej. Dzisiaj jeszcze obradować będzie rada gabinetowa. Klęska monarchistów jest owocem dyktatury i złego traktowania stronnictw politycznych. Minister pracy oświadczył, że republikańskie mylą

się jeżeli sądzą, iż rząd zaleci królowi ustąpienie. 65 proc. z pośród 80000 członków rad gminnych oświadczyło się przeciw za rządem i monarchją, a wyborcy na wsiach są tak samo dobrymi Hiszpanami jak wyborcy po miastach.

Gdańsk i Polska

W związku z rokowaniami polsko-gdańskimi, jakie rozpoczął się mają w przyszłym tygodniu, twierdzi „Vossische Zeitung“, że nadmierny eksport Polski do Gdańska przy minimalnym eksporcie z Gdańska do Polski rujnuje Gdańsk. Gdańsk stał się dzisiaj najlepszym odbiorcą Polski, lepszym aniżeli Rosja i Francja, jednakże taki jednostronny stosunek nie może się nadal utrzymać. Rząd polski powinien to zrozumieć, że pcha w ten sposób Gdańsk do gospodarczej katastrofy. Na tem tle dziennik wyraża kwestję rewizji granic nad Wisłą. Rokowania wykażą, pisze korespondent, czy rząd polski jest istotnie tak krótkowzroczny.

Korespondent dziennika zapomina, że Gdańsk żyje dziś tylko z polskiego „hinterlandu“, bez którego dziś nie mógłby się wogóle utrzymać gospodarczo.

Zeppelin w Jerozolimie

Kair. — Sterowiec „Zeppelin“ wylądował 11-go kwietnia na lotnisku Almaza, gdzie pomimo wczesnej godziny zebrał się tłum 25.000 osób. Gdy tylko sterowiec dotknął ziemi, tłum przerwał kordony policji i otoczył balon wśród wielkiego entuzjazmu. Ukazanie się Eckenera przyjęte zostało wielką owacją. Od oficerów załogi domagano się udzielenia autografów. „Zeppelin“ utrzymywany był na ziemi przez całą godzinę przez 150 angielskich wojskowych lotników i 200 angielskich żołnierzy. O godz. 7,20 straż ogniowa zmuszona była rozpuścić tłum za pomocą pomp pożarnych, aby umożliwić sterowcowi uniesienie się w powietrze. „Zeppelin“ wśród owacji odleciał do Palestyny.

Jerozolima. Dn. 11 kwietnia o godz. 11-ej rano przybył tu sterowiec „Hrabia Zeppelin“, eutuzjastycznie oklaskiwany przez zgromadzone na ulicach tłumy. Sterowiec dokonał lotu nad miastem.

Zamówienie sowieckie dla hutnictwa śląskiego

Sowiecka misja handlowa w Warszawie zawarła w imieniu sowieckich organizacji gospodarczych umowę z Katowicką Spółką dla Górnictwa i Hutnictwa, na mocy której zakłady hutnicze, wchodzące w skład tej spółki, otrzymają zamówienia na dostawę około 300 tys. ton wyrobów hutniczych.

Zamówienie to wartości około 75 milj. zł. dokonane ma być do końca roku, a dostawa odbywać się będzie sukcesywnie. Warunki tej transakcji nie uległy zmianie w porównaniu z transakcją zeszłoroczną. Jest to trzecia z kolei umowa roczna, wykazująca stały wzrost zamówień przemysłu sowieckiego dla hutnictwa polskiego, pozostaje w związku z wykonywaniem przez rząd sowiecki 5-letnie-

go planu gospodarczego (t. zw. piatiletki), przy czym, ze względu na szybsze tempo wzrostu konsumpcji żelaza na cele inwestycyjne od tempa wzrostu produkcji, następuje zrozumieli wzrost importu żelaza do Rosji Sowieckiej.

Równocześnie z udzieleniem Polsce zamówienia na 300 tys. ton wyrobów hutniczych, obejmującego głównie żelazo i częściowo blachę, poczyniły Sowiety również zamówienia zagranicą, podzielone pomiędzy huty czeskie i niemieckie. Obecnie zaś, podobno w związku z ostatnim pobylem przemysłowców niemieckich w Rosji Sowieckiej, huty niemieckie otrzymać mają nowe zamówienia w podobnych rozmiarach.

Uczczenie pamięci Kazimierza Pułaskiego

Ambasada amerykańska w Warszawie została wczoraj zawiadomiona przez departament stanu w Waszyngtonie, że kongres Stanów Zjednoczonych na posiedzeniu odbytym wraz z senatem Stanów Zjednoczonych w pełnym składzie uczcił w sposób najbardziej uroczysty, jaki zna historia Stanów Zjednoczonych, pamięć generała Kazimierza Pułaskiego, a mianowicie podnosząc dzień 11 października — rocznicę daty zgonu jen. Pułaskiego — do znaczenia „dnia święta narodowego”.

Doniosła ta uchwała brzmi, jak następuje:

„Uchwała publiczna Nr. 133 — 71 kongresu (S. J. rezolucja 247), Uchwała łączna, upoważniająca p. Prezydenta Stanów Zjednoczonych do proklamowania dnia 11 października, 1931 roku

„Memorial Day” (dniem pamięci) generała Kazimierza Pułaskiego, a to dla wspomnienia i uczczenia jen. brygady Kazimierza Pułaskiego. Senat i izba posłów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej uchwalają, aby Prezydent Stanów Zjednoczonych upoważnił i uproszony do wydania odczytu, wzywającego urzędników Stanów Zjednoczonych aby w dniu 11 października wszystkie gmachy państwowe wywiesiły flagi amerykańskie oraz aby wszyscy mieszkańcy Stanów Zjedn. uczcili ten dzień w szkołach, kościołach itp. przez uroczyste obchody ku czci jen. Pułaskiego”.

Rezolucja powyższa została zatwierdzona w dniu 4 marca r.b.

Przyszły Złot Sokołów w Pradze

będzie największym z dotychczas odbywanych zlotów. — Polacy wezmą udział w zlocie

W Pradze czynione są wielkie przygotowania do zlotu sokołów, który odbędzie się w Pradze w roku 1932. Złot ten — zdaniem zastępcy przewodniczącego Sokola czechosłowackiego Maszka, będzie największym zlotem, jakie dotychczas odbywano. W czechosłowackich kołach sokolichs spodziewają się przybycia 150—180.000 widzów. Komitet zlotowy przy udziale przedstawicieli gminy praskiej zajmuje się już obecnie kwestją komunikacji i mieszkań uczestników. Oprócz rozszerzenia innych środków komunikacyjnych, uruchomiona zostanie kolej wisząca, prowadząca na Petryzn, z którego wieży, podobnej do paryskiej wieży Eiffla rozciąga się wspaniały widok na Pragę.

Przygotowania do zlotu rozpoczęto już w jesieni ub. roku. Ustanowiono poszczególne komisje jak budowlaną, propagandystyczną, zdrowotną i t. d. Specjalny komitet zajmuje się przede wszystkim sprawą stadjonu, na którym zlot ma się odbyć. Przedstawiciele Sokółów pertraktują z ministerstwem pracy w sprawie wybudowania stałego stadjonu, któryby po zlocie nie musiał być zburzony i na którym w przyszłości mogły zawsze odbywać się wielkie sportowe przedsięwzięcia. Upatrzone już odpowiedni teren, który uregulowany zostanie kosztem państwa Państwo również da odpowiednie opłocenie i wybuduje betonowe podstawy trybun. Reszta prac i urządzeń wykonana zostanie kosztem czechosłowackiego związku sokolego. Ogólne koszty wyniosić będą około 10.000.000 koron czeskich. Obok stadjonu sportowego wybudowany zostanie stadjon dla wojska. Boisko dla sokółów pojmie 15000 ćwiczących, tak że widzowie zobaczą imponujący widok. Z powyższego wynika, jak rząd czechosłowacki hojnie wspiera ruch sokoli.

Zastępca przewodniczącego związku sokółów czechosłowackich Maszek, oświadczył, że zlot w roku 1932 wzbudza większe zainteresowanie zagranicą, aniżeli zloty poprzednie. Najwięcej uczestników będzie oczywiście z krajów słowiańskich, gdzie ruch sokoli jest najbardziej rozwinięty, a zwłaszcza dlatego, że zlot będzie zlotem jubileuszowym dla uczczenia 100 rocznicy urodzin twórcy idei sokolej i założyciela ruchu, Mirosława Tyrza Maszka powiedział dalej, że najwięcej sokółów spodziewają się z Jugosławii, gdzie zlot prasi uważają za swój. Z Jugosławii przybędzie liczna delegacja również dlatego, że i czechosłowacy sokoli gromadnie biorą udział w zlotach sokółów jugosłowiańskich. Oprócz licznej delegacji sokółów rosyjskich (emigracja), przybędą w wielkiej liczbie Polacy. Obecnie prowadzone są rokowania w sprawie udziału sokółów bułgarskich, chociaż dotychczas nie zdecydowano o przystąpieniu ich do Związku Sokółów Słowiańskich. W wielkiej liczbie przybędą Serbi Łużycy oraz wielkie wycieczki z południowej. Ze ideą sokolską poczyn. się intere. Ameryki. Zgłoszona także udział nawet z Ameryki sować również narody niesłowiańskie, świadczy

fakt, że w zlocie zgłosiły swój udział gimnazjaści francuscy, dalek Japończycy, Finowie, Szwedzi, Łotysze itd.

Również wszelkie przygotowania techniczne są w pełnym toku. Rozpisano konkurs na wycieczki gimnastyczne. Czynniki przygotowania do wszczęcia propagandy i wydano już afisze artystyczne. Rozpisano również konkurs na muzykę, pieśń zlotową, przedmioty artystyczne i żywy obraz symboliczny.

Złot Sokołów w Pradze w roku 1932 będzie miał wielkie znaczenie. To też we wszystkich państwach śledzą gorliwie przygotowania do niego.

Wykonanie budżetu

PAT donosi.

Budżet na rok ub. 1930-31, uchwalony przez izby ustawodawcze, prelimitował w dochodach sumę 3.038.000.000, w wydatkach sumę 2.941.000.000 zł.

Zamknięcia kasowe za rok ten wykazują w dochodach sumę 2.748.000.000, w wydatkach sumę 2.801.000.000 zł.

W porównaniu zatem z budżetem, uchwalonym przez izby ustawodawcze wyniki rzeczywiste za r. 1930-31 są niższe od przewidywanych: w dochodach o 290 milionów zł, w wydatkach o 140 milionów zł.

Dzięki zarządzeniom oszczędnościowym rządu faktyczne wydatki wszystkich ministerstw, z wyjątkiem min. pracy i opieki społ., są niższe od uchwalonych w ustawie skarbowej na r. 1930-31 o sumę ogólną 193.6 milionów zł., natomiast min. pracy i opieki społ. wydało ponad sumę przewidywaną w tejże ustawie skarbowej 53.9 mil. zł. więcej, a to na skutek konieczności udzielania zasiłków większej niż przewidywano, liczbie bezrobotnych.

Monety watykańskie

Watykan rozpoczął rozsyłanie pierwszej serii nowych monet w darze dla monarchów i naczelników państw, utrzymujących stosunki dyplomatyczne z Watykanem. Serje takie otrzymują również wszyscy kardynałowie.

Kongres marjański

Od soboty po południu odbywają się w Krakowie wielkie uroczystości, związane z kongresem marjańskim. W domu katolickim rozpoczął obrady po południu zjazd delegatów Związku Sodalicji marjańskiej inteligencji męskiej, wieczorem zaś właściwy kongres. Aktu otwarcia przy udziale 1000 uczestników, licznych przedstawicieli episkopatów z całej Polski, władz i wojskowości, dokonał ks. metropolita Sapięha, wygłaszając przemówienie po witalne. Powołany na przewodniczącego kongresu inż. Hauke wygłosił przemówienie, które zakończył stwierdzeniem, że „kongres będzie potężną manifestacją przeciw panoszącej się niemoralności, kultowi ciała i zgniliznie”. Następnie przemawiali przedstawiciele katolików francuskich, ks. Baron, oraz katolików czeskich, o. Vraskim, wreszcie J. E. ks. biskup Okoniewski wygłosił referat pt. „Boże macierzyństwo Najśw. Marji Panny na soborze w Efezie”. Przed obradami odczytano szereg życzeń z Polski i z zagranicy oraz depeszę od Ojca świętego, na którą kongres odpowiedział wyrazami wdzięczności i hołdu.

Rekord lotniczy

20-letnia lotniczka Elliner Smith ustanowiła nowy rekord wysokości na aparacie komunikacyjnym. Wzniósł się ona na aparacie „Bellanca” po nad nowojorskimi drapaczami nieba na wysokość około 9,760 mtr. a następnie szczęśliwie wylądowała na lotnisku Roosevelt’a.

Dzielna ta lotniczka zaledwie dwa tygodnie temu uniknęła śmierci podczas lotu, w którym starała się pobić inny rekord.

Walka z religią

W Rosji wydano nowe zarządzenia przeciw religii. Na ich mocy ofiary na potrzeby religijne można zbierać tylko w samej świątyni, nigdy zaś poza jej obrębem. W ten sposób ustają wszelkie składki, zbierane po domach na kościoły. Zarząd gmin religijnych ma składać się tylko z osób, nie pozbawionych praw politycznych, co uniemożliwia wszelką pracę, gdyż osoby prawdziwie religijne, są przeważnie pozbawione praw politycznych. Gmachy świątyni nie mogą sasiadować z urzędami sowieckimi, ani z komunami rolnymi.

Ruch graniczny

między Polską a Niemcami

Między rządem polskim a niemieckim osiągnięte zostało porozumienie, w myśl którego przedłużona została moc obowiązująca konwencji między Polską a Niemcami o ułatwieniach w ruchu granicznym do dnia 31 grudnia 1931 r. Powyższa konwencja podpisana została w Gdańsku dnia 30 grudnia 1924 r.

Chcą zastraszyć kanclerza Rzeszy

Kanclerz Rzeszy Bruening otrzymał przesyłkę, zawierającą oprócz listu materiały łatwopalne. Podczas otwierania paczki przez sekretarkę materiały te nie zapaliły się. Przesyłka wraz z listem przekazana została władzom policyjnym i oddana do zbadania rzeczoznawcom prawniczym. Listy podobnej treści otrzymał w ostatnich czasach szereg osobistości ze świata politycznego.

Arcybiskup Canterbury w Grecji

Ateny. — Bawiący tu od kilku dni arcybiskup Canterbury odwiedził greckiego metropolitę w Atenach Chryzostomosa i odbył z nim dłuższą konferencję. W ciągu obrad wyrażono z obu stron gorące życzenia i nadzieje połączenia kościoła anglikańskiego z kościołem grecko - prawosławnym, co ma być wstępem do połączenia się wszystkich kościołów chrześcijańskich.

Żaloba w różnych krajach

Sposoby okazywania smutku i żaloby po śmierci bliskich nam osób, nawet u dzisiejszych tak bardzo postępowych i cywilizowanych ludzi, są właściwie bardzo powierzchowne. Określenie swej żaloby przez noszenie dłuższego lub krótszego czarnego welonu, przesyłanie na dowód pamięci i współczucia rodzinie zmarłego, kondolencji pełnej banalnych i utartych frazesów i t. d. są niczem w porównaniu z zwyczajami, panującymi dawniej np. w Indjach, gdzie żona po śmierci męża musiała dać się wraz z nim spalić na stosie lub żywcem w ziemi pogrzebać. Patagończycy na znak żaloby zadają sobie rany na rękach i nogach. Miejsce, gdzie się ranią, zależne jest od stopnia pokrewieństwa z umarłym. Jedni wypalają sobie blizny, in. obcinają palce od rąk lub nóg. Naprzykład na niektórych wyspach australijskich niewiasty po śmierci panującego obcinają sobie duże palce u nóg. W Afryce członkowie pewnego plemienia po śmierci swych krewnych przez dwa i pół roku smarowali sobie twarze ciastem zmieszaniem z węglem. Chińczycy po śmierci bliskich przez tydzień nie siedzą i dla umartwienia się, zamiast pałeczkami, jedzą tylko palcami. Na wyspach południowych żona nosi przez rok na szyi czaszkę swego zmarłego męża. Ainoi przez cały tydzień muszą płakać, więc ażeby im uciekły lzy smagają się batami. Papuasi na znak żaloby przez cały rok noszą na szyi gruby kawał sznura. Arabki przez 6 miesięcy nie malują swych paznokci, a niektóre szczepy indyjskie malują sobie lzy pod oczyma. Kolor żaloby nie wszędzie bywa czarny. Żulusi na czas żaloby noszą białe turbany. Także w Japonji, Chinach i u niektórych plemion murzyńskich biały kolor oznacza żalobę.

~~~~~  
Czytajcie i rozpowszechniajcie „Dziennik Pomorski”  
~~~~~


CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 13. kwietnia 1931 r.

Wczoraj wieczorem.

Odbyło się przedstawienie „Rodziny Policyjnej”. Szuka sama pełna humoru, a oddana sprawnie przez aktorki i aktorów, zadowolona wszystkich, szemu dano wyraz hucznymi oklaskami. Przybyła publiczność niewątpliwie długo zatrzyma w pamięci sympatyczny występ stróżów bezpieczeństwa. Szczegóły podamy jutro.

Stan bezrobocia.

W powiecie chojnickim jest 2221 bezrobotnych. Liczba bezrobotnych zmniejszyła się 41 osób.

Pan starosta

przyjmuje interesentów tylko od godz. 9 do 1.

Walne zgromadzenie

członków Spółdzielni Domków Ogródkowych w Chojnicach odbędzie się w piątek, dnia 24 kwietnia r. o godz. 20-tej w sali restauracji p. Węsierskiego w Chojnicach z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu z działalności za rok 1930.
- 2) Sprawozdanie rachunkowe za rok 1930.
- 3) Zatwierdzenie bilansu i podział zysku.
- 4) Sprawozdanie z rewizji związkowej.
- 5) Uzupełnienie statutu.
- 6) Regulamin do Rady Nadzorczej.
- 7) Oznaczenie najwyższej sumy obciążenia Spółdzielni i sumy najwyższego kredytu dla jednego członka.
- 8) Wybór 2-ech członków do Rady Nadzorczej w miejsce wylosowanych.
- 9) Wniosek członków bez uchwał.

Egzamin nadzwyczajny z zakresu nauki siedmioletniej publicznej szkoły powszechnej

Odbyło się w Chojnicach przy końcu maja br. Podania o dopuszczenie do tegoż egzaminu należy wnieść do Inspektoratu szkolnego w Chojnicach w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 maja br., dołączając równocześnie następujące dokumenty:

- 1) metrykę urodzenia,
- 2) świadectwo moralności,
- 3) krótki, własnoręcznie napisany życiorys z podaniem przebiegu studiów,
- 4) ostatnie świadectwo szkolne,
- 5) fotografię, stwierdzającą tożsamość osoby
- 6) takse egzaminacyjną w kwocie zł. 20.

Opłata składek do ubezpieczenia inwalidowego.

Z dniem 1 kwietnia 1931 r. obowiązują dla robotników rolnych w poszczególnych kategoriach zarobkowych następujące klasy znaczków inwalidowych:

- Ordynariusze należą do klasy IV (znaczek tygodn. 75 groszy),
  - Chałupnicy należą do klasy IV znaczek tygodn. 75 groszy)
  - Zaciąg kat. IIa, IIb, III i IV. należą do klasy II (znaczek tygodn. 45 groszy)
  - Sezonowi kat. I. i II. należą do klasy III (znaczek tygodn. 60 groszy)
  - Sezonowi kat. III i IV należą do klasy IV. (znaczek tygodn. 75 groszy)
- Zmiany w zaszeregowaniu niektórych kategorii nastąpiły z powodu zmiany kontraktu taryfowego.

Dla robotników przemysłowych niema narazie żadnych zmian.

Kredyty na ziemniaki sadzeniaki.

Pomorska Izba Rolnicza podaje niniejszem do wiadomości rolników, że Państwowy Bank Rolny udzielał będzie pożyczki na zakup ziemniaków sadzeniaków tym rolnikom, którzy kupować będą uznane ziemniaki - sadzeniaki u hodowców, których ziemniaki zostały zakwalifikowane przez Pomorską Izbę Rolniczą. Nabywać ziemniaki można przez instytucje kredytowe, instytucje rolniczo-handlowe względnie u samych hodowców. Udzielanie pożyczek odbywało się będzie na następujących zasadach:

- 1) Ostateczny termin zwrotu pożyczki przypada na dzień 1 grudnia 1931 r.,
- 2) Oprocentowanie normalne, obowiązujące każdorazowo w Państwowym Banku Rolnym.
- 3) Kredyty udzielone będą hodowcom krajowych oryginalnych sadzeniaków, instytucjom spółdzielczym względnie komunalno-kredytowym na zapatrywanie rolników w zakwalifikowane ziemniaki 1-szych i 2-ych odsiewów.
- 4) Kredyty zabezpieczone będą na normalnych zasadach w-g. uznania Banku.
- 5) Realizacją kredytów na nasiona pierwszych i drugich odsiewów odbywać się będzie drogą pokrywania przez Państwowy Bank Rolny należności dostawcom za dostarczone nasiona p-g. faktur wystawionych na pożyczkobiorcę względnie na odbiorcę.
- 6) Drobnym rolnikom do 50 ha będzie obniżone oprocentowanie o 5 punktów procentowych.

Podając powyższe do wiadomości, Pomorska Izba Rolnicza uważa za celowe wykorzystanie przy znanego przez Bank Rolny kredytu, celem usunięcia obecnie używanych zdegenerowanych ziemniaków, których zbyt natrafia na poważne trudności w kraju, a które są mało przydatne do wywozu zagranicę.

Ostre strzelanie

odbędzie się w strzelnicy Arjskiej i Baonu Strzelców w czwartek 16 kwietnia. Ostrzega się ludność by nie przechodziła w dniu tym w pobliżu strzelnicy wojskowej.

Spółdzielnia Domków Ogródkowych sp. z o. o. w Chojnicach

Rada Nadzorcza: Jan Pawelczyk.
W sprawie opłat do Funduszu bezrobocia.

Rozporządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 20 marca 1931 roku (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 187 z dnia 28 marca 1931 roku) została uchylona moc obowiązująca Rozporządzenia M. P. i O. S. z dnia 12. 6. 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48, z dnia 30. 6. 1929 roku, poz. 401).

Podając powyższe do wiadomości, Zarząd Obwodowy zawiadamia, iż wkładki Zakładów Pracy, zobowiązanych na mocy art. 7-go Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 650 z dnia 31. 7. 1924 roku) do zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia wynoszą od dnia 30 marca 1931 roku 2 proc. od każdorazowo wypłacanych zarobków.

Najwyższa norma zarobku, stanowiącego podstawę do obliczania wkładek pozostaje bez zmiany i wynosi nadal zł 10 dziennie.

Kto wygrał?

Dwudziesty piąty dzień ciągnięcia.
Po 5000 zł. na nr.: 71352 143924 181171 181878
Po 3.000 zł. na nr.: 205310.
Po 2.000 zł. na nr.: 8484 10061 15162 19075 25323 51381 54106 70622 90394 99813 106664 144072 149111 152353 152801 158007 161183 188089 192595.
Po 1.000 zł. na nr.: 16212 17916 27978 28085 34905 41289 43926 47623 72214 91495 103366 104094 112124 113765 117106 138961 147169 165082 167315 169066 176027 177677 194484 196984.

Baczność uchodźcy z Warmji, Mazur i Powiśla!

Rodacy, którzy w wyniku plebiscytu ponieśli straty materialne, winni się najpóźniej do 17 bm. zgłosić osobiście u prezesa Oddziału Tczew - Starogard p. Świtalskiego w Tczewie ul. Kościuszki 19 po odnośne formularze i wyjaśnienia.

Sprawa bardzo ważna i pilna, wobec czego dotrzymanie terminu zgłoszenia w własnym interesie poszkodowanych konieczne.

Zrzeszenie Rodaków z Warmji, Mazur i Ziemi Malborskiej, Oddział Tczew - Starogard.
Brunon Świtalski, prezes, Hanowski, sekretarz.

Powiat

Z życia Towarzystwa Powstańców i Wojaków placówka Nowacerkiew.

Nowacerkiew, k. Chojnic. W niedzielę dnia 29 kwietnia 1931 r. odbyła tu placówka nadzwyczajne zebranie, na które mówiono kilka ważniejszych spraw. Druh wiceprezes zdał sprawozdanie ze zjazdu delegatów obwodowych obwodu chojnickiego, poczem wywiązała się ożywiona rzeczowa dyskusja w sprawie dażeń - Strzelca. — Zebrani postanowili w zgodzie i usilnie ramie przy ramieniu pracować dla dobra Ojczyzny bez względu na zapatrywania polityczne, tak jak żołnierze na froncie w jedności i zgodzie z równym poświęceniem.

W drugie święto Wielkanocne 6 kwietnia 1931 obchodziła tu placówka Święconkę — W myśl staropolskiej tradycji. Wspólnymi siłami przyczynili się do tej uroczystości zarząd i członkowie, to też Święconka wypadła bardzo ładnie. Członkowie zebrali się bez względu na jakiegokolwiek różnicę i w rodzinnym kółku dzielili się święconem jajkiem. Przemawiali wielebny ksiądz prob. Drażkowski i p. prezes por. rez. Jagodziński. Cała uroczystość miała charakter bardzo wzniosły. P. referent oświatowy Lanca dokonał zdjęcia fotograficznego tak, że i trwała widoczna pamiątka będzie członkom długo ten dzień przypominać.

Wieczorem odbyła się skromna zabawa i to: przedstawienie amatorskie: „Polowanie na męża” potem tanie.

Uznanie i podziękowanie należy się na tem miejscu wszystkim, którzy się przyczynili do uświetnienia tego dnia.

Kupując towar krajowy
zbogacisz swe dzieci.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego POZNAŃ ul. Rzeczypospolitej 1.

Giełda bydła

Gdańsk, dnia 11. III. 1931 r.

(Ceny za 50 kilogram żywej wagi.)

A. Woly:	Bydło	Gulden
a) pełnomięsne wytuczzone woly, najwyższej wartości rzeźnej	1. młodsze	30—31
	2. starsze	—
b) pełnomięsne	1. młodsze	25—27
	2. starsze	—
c) mięsne	—	—
d) miernie odżywione	—	—
B. Stadniki:		
a) młodsze pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		30—34
b) pełnomięsne		25—27
c) mięsne		22—24
d) miernie odżywione		—
C. Krowy:		
a) młodsze, pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		26—27
b) pełnomięsne		22—24
c) mięsne		19—21
d) miernie odżywione		do 16
D. Jałówki:		
a) pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		30—31
b) pełnomięsne		25—27
c) mięsne		22—23

Cielęta

a) najprzedniejsze cielęta tuczone	—
b) najprzedniejsze ssaki	78—80
c) średnio tuczone cielęta i średnie ssaki	56—60
d) liche ssaki	17—20

Owce

a) jagnięta tuczone i młodsze skopy tuczne	37—38
b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczone i dobrze odżywione młode owce	33—35
c) mięsne owce i skopy	—

Swinie

a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi	42—43
b) pełnomięsne od 120—150 kg. żywej wagi	40—41
c) pełnomięsne od 100—120 kg. żywej wagi	36—39
d) pełnomięsne od 80—100 kg. żywej wagi	36—37
e) mięsne swinie 60—80 kg. żywej wagi	—
f) mięsne poniżej 60 kg. żywej wagi	—
g) maciory i późne kastrety	35—38

Giełda Płodów Rolnych w Poznaniu

Poznań, dnia 11. IV. 1931 r.

Warunek: handel hurt. fr. st. załad. ładunki wago-dostawa zaraz za 100 kg., w złotych.

Zyto	26,80—27,00
Pszentca	31,00—32,00
Jęczmień przemiałowy	23,50—24,50
Jęczmień brow.	26,00—27,00
Owies	22,50—23,50
Mąka z. 65% wł. work.	39,00—40,00
Mąka p. 65% wł. work.	48,00—51,00
Otręby żytnie	21,50—22,50
Otręby pszenne	22,00—23,00
Rzepak	38,00—40,00
Groch polny	26,00—27,00
Groch Victoria	27,00—31,00
Ziemniaki jadalne	0,00—4,00

RUCH w TOWARZYSTWACH

Tow. Gimn. Sokół (żeńskie) Dziś wiecz. o godz. 8-mej ćwiczenia w sali gimnast. na pl. Piastowskim Zarząd.

Tow. Mężczyzn Katolików. — W poniedziałek dnia 13 bm. o godz. 8 wieczorem zebranie Tow. Mężczyzn Katolików parafii chojnickiej w salce Konsumu. Wykład wygłosi ks. kanonik Makowski. — O liczny udział członków prosi Zarząd.

Związek Urzędników Kolejowych. W wtorek dnia 14 kwietnia br. o godzinie 19-tej w lokalu p. Jazdzewskiego odbędzie się zebranie miesięczne tegoż Koła. Na porządku dziennym sprawozdanie Prezesa Koła o odbytych zjeździe Prezesów Kół w Laskowicach i inne sprawy. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Zebranie Tow. Pań św. Wincentego a Paulo odbędzie się w środę, dnia 15 kwietnia 1931 r. o godzinie 5-tej po poł. w klasztorze. O liczny udział uprasza Zarząd.

SMP. Żeńskie — Zebranie plenarne jutro o godz. 8 wiecz. w szkole powszechnej.

Koło Pań przy K. P. W. — Dziś w poniedziałek o godz. 18 odbędzie się lekcja gry na mandolinie w sali komisyjnej. Z powodu ważnych ćwiczeń uprasza się o przybycie wszystkich pań.

Klub Mandolinistów przy K. P. W. — Dziś wieczorem o godz. 20 odbędą się ćwiczenia w sali komisyjnej. Przybycie wszystkich członków konieczne. Dyrygent.

Zebranie Tow. Powst. i Wojaków w Chojnicach odbędzie się w środę dnia 15 bm. o godz. 20 w salce p. Seydy. — Na porządku obrad wykład p. majora Nieboraka i wybór delegata na zjazd okręgowy. Wszyscy druhowie winni się na to zebranie stawić. „Wolność” Zarząd.

Dnia 10. kwietnia b. r. zmarł członek naszego cechu

ś. p.
Paweł Schreiber

lat 82.

W zmarłym tracimy długoletniego dawniejszego starszego cechu, oraz gorliwego kolegę.

Niech odpoczywa w pokoju.

A. Cyzewski   **Cech Krawiecki**
starszy cechu   **Chojnice**

Chojnice, dnia 13. kwietnia 1931 r.

Eksportacja zwłok odbędzie się dnia 14. bm. o godz. 8.30 z Zakładu św. Boromeusza do kościoła parafjalnego, następnie pogrzeb.

Walne zgromadzenie członków Spółdzielni Domków Ogródkowych w Chojnicach

odbędzie się

w piątek, dnia 24. kwietnia rb. o godz. 20-tej w sali restauracji p. Węsierskiego w Chojnicach z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu z działalności za rok 1930.
  - 2) Sprawozdanie rachunkowe za rok 1930.
  - 3) Zatwierdzenie bilansu i podział zysku.
  - 4) Sprawozdanie z rewizji związkowej.
  - 5) Uzupełnienie statutu.
  - 6) Regulamin do Rady Nadzorczej.
  - 7) Oznaczenie najwyższej sumy obciążenia Spółdzielni i sumy najwyższego kredytu dla jednego członka.
  - 8) Wybór 2-ech członków do Rady Nadzorczej w miejsce wylosowanych.
- Wnioski członków bez uchwał.

Spółdzielnia Domków Ogródkowych sp. z o. o. w Chojnicach

Rada Nadzorcza: **JAN PAWELCZYK.**

UWAGA!

Zastępstwo na nadzwyczajnych warunkach odda bardzo poważna Instytucja bankowa kilkunastu pilnym i uczciwym zastępcom.

Najwyższa i sumiennie wypłacana prowizja. Przyjętych zastępców ubezpieczamy w Kasie Chorych, po okresie próbnym stała pensja.

Zgłoszenia osobiste wraz z dowodami osobistymi przyjmuje nasz Inspektor p. S. Frisch w dniach:

15. kwietnia 1931. w Chojnicach, Hotel „Engel“

16. kwietnia 1931. w Kościerzynie, „Hotel Dworcowy“

Wszędzie od godziny 10-tej do 1-szej przed poł. i od 3-ciej do 5-tej po południu.

Wielki wybór

ŻURNALI

francuskich i innych

Specj. żurnale na płaszcze i kostjomy

poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

gdzie wskaże eksp. Dz. Pom.

Przetarg przymusowy

We wtorek dnia 14. 4. 31. o godz. 10-tej sprzedam w **Goldankach** największej dającemu za gotówkę: 30 warchlaków, 1 lokomobilę i 1 młóćkarke, w **Nowym Dworze** o godz. 11.30 przed sołectwem 1 wóz roboczy, 1 konia 2 prosiaki, w **Ogorze linach** przed sołectwem o godz. 13-tej 1 maszynę do szycia, 1 szafę ogniotrwałą, 1 młóćkarke, 1 cielaka, 1 fuzję, 1 powózkę, 1 zniwiarke, 1 maneż, 1 siewnik ręczny 4 prosiaki.

W. Kowalski
Kom. sąd. Chojnice 3329

Licytacja przymusowa

W środę 15 bm. o godz. 11-tej sprzedam w lokalu licytacyjnym przy ul. Człuchowskiej 29 największej dającemu za gotówkę: 150 sztuk trykotaży, 1/2 ctr. wełny, 2 biurka, 4 kanapy, 1 komoda, 1 bufet, 1 lustro, 1 leżankę, 1 kanapę z 2 fotelami, 1 zegar stojący, 2 stoły, 10 krzeseł, 2 szafy do bielizny, 1 dywan, 1 umywalkę, 2 szafy do ubrań, 1 ganitur klubowy, większą ilość książek powieściowych.

Winkowski
Kom. sąd. Chojnice

Licytacja przymusowa

W czwartek 16 bm. sprzedam największej dającemu za gotówkę: w **Małych Chelmach** o godz. 8-mej przed sołectwem 2 bryczki, 2 wozy wyjazdowe, 1 gotówkę, 8 kłocy desek 5/4 cal. 1 sanie wyjazdowe.

W Brusach o godz. 5-tej po poł. przed dworcem około 20 cbm. desek skrzynkowych 16 mm., około 30 cbm. desek olchowych 26 mm., około 20 cbm. desek 20 mm.

Winkowski
Kom. sąd. Chojnice.

Przetarg przymusowy

W środę, 15. 4 b. r. o godz. 11.30 sprzedam w lokalu p. Jazdzewskiego Pl. Jerzego 5 największej dającemu za gotówkę 2 biurka

Sikora egz. miejski.

Kupuję każdego czasu wszelkie gatunki

kartofli.

Mam na składzie wszelkie gatunki koniczyny. Siemię buraczane (ronkle) i koniczynę.

Arthur Schwarz
Telef. 135.

Aparat radjowy i głośnik

na sprzedaż
A. Lukowicz,
Nowe Miasto nr. 9.

Poszukuję

mieszkanie

2 pokoje z kuchnią od zaraz lub później. Czynnosc płacę z góry. Zgłoszenia przyjmuje eksp. Dz. Pom.

Pokoje umeblowane

dla lepszych panów zaraz do wynajęcia.
Gdzie wskaże eksp. Dz. Pom.

Wydzierżawiamy skrzynki depozytowe (safes)

pod kontrolą dzierżawcy.
Wypożyczamy bezpłatnie skarbonki domowe.

Bankverein Chojnice
Bank Spółdzielczy z ogr. odp. w Chojnicach.

Odbiorniki Radjowe

naprawiam i przebudowuję nowocześnie i tanio.

Polecam równocześnie **aparaty zagraniczne, krajowe,** jak i własnej konstrukcji w wielkim wyborze, na długoterminowe spłaty.

Demonstracji jak i wszelkich porad udzielam bezpłatnie.

Zakład Radiotechniczny E. WSZELAKI, Dworcowa 55.

Jeszcze nie zapóźno — aby ratować swe zdrowie!

Tysiące chorych uzyskało utracone zdrowie, pijąc znane ze swej skuteczności **zioła lecznicze Dr. Stanisława BREYERA** (zatwierdzone przez Ministerstwo Zdrowia)

N. 1 Skuteczne w chorobach piersiowych,
N. 2 w chorobach reumatycznych, artretycznych (na przemianę materji),
N. 3 w chorobach żołądkowo-kiszczkowych,
N. 4 w chorobach nerwowych,
N. 5 w blednicy,
N. 6 nerkowych. Oprócz powyższych mieszanek, także w chorobach serca, cukrzycy i nadmiernej otyłości.

Oryginalne pudełka są do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych, lub też wysła: **Wytwórnia „POLHERBA“ Spółka z o. o. Kraków, Podgórze. Skrytka 481.**
Żądajcie bezpłatnego przysłania broszury „Jak odzyskać zdrowie?“

Przetarg przymusowy

We wtorek, 14 b. m. sprzedawac będę największej dającemu za gotówkę

w **Lubni** przed sołectwem o godz. 11.00 przed poł. 1 radioaparat w komplecie, 1 bufet dębowy, 1 kredens, 1 sanie

w **Leśnie** w oberży p. Konrada Elzanowskiego o godz. 1.00 po poł. 1 worek cukru

w **Zalesiu** przed sołectwem o godz. 2.00 po poł. 50 kawałków mydła, 13 p. pantofli

w **Brusach** przed sołectwem o godz. 3.00 po poł. 1 biurko, około 10 cbm. desek 25 mm

w **Czyżkowach** w oberży p. Jazdzewskiego o godz. 4.00 po poł.

- 1 rower
- 1 szafa do bielizny
- 1 sanie
- 8 prosiaków
- 3 tuczniki
- 1 lustro
- 1 szafę do bielizny
- 1 kanapę
- 1 szafę do ubrań

Winkowski
komornik sądowy. 2593

Starsza osoba

z dobrimi świadectwami **poszukuje posady** od zaraz lub od 1. IV. do starsz. państwa lub do samotn. pana **jako gospodyni.**
Adres wsk. eksp. Dz. P.

Skład

wraz z pomieszkaniem przy Rynku od 1. V. br. do wydzierżawienia. Zgł. **Rynek 20**

Poszukuję

uczni
lub **uczenice**

do biura. **Landowski**
budowniczy

Ogłaszajcie

w poczytnem piśmie naszym

Książki religijne i powieściowe

Agah Han	Z Tajemnic masonerji
Bolesław	W Obronie Matki Ziemi
Genowefa	Cudowne Praskie
Dokąd idziesz Panie	Dzieciątko Jezus
O chatę	Wierna Rózia
Pan Twardowski	O chleb Żywota
Od kolebki do grobu	O Naślad. Jezusa Chryst.
Od wsi do wsi	Żywcem zamurowana
U stóp mistrza	Wyklęty
Kłusownik	Znaki Wieszcza
Na tropie zbrodniarzy	Zdrajca Powstańców
Serce Jezusa a dzieci	Nowenny do Naśw. Marji
O dobrem wychow. dzieci	Panny i św. Tereski
Chrześcij. pomoc chorym	Wiadom. z Konnersreuth

poleca

Księgarnia „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach.